

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA
VIENOS VALANDOS VIENO MOKOMO DARBUOTOJO MOKYMŲ
IŠLAIDŲ NUSTATYMO PAGRINDIMAS

2016 m. rugpjūčio 18 d.

I. ĮVADAS

Vienos valandos vieno mokomo darbuotojo mokymų išlaidų nustatymo pagrindimas (toliau – pagrindimas) yra parengtas siekiant išanalizuoti teisės aktus, patvirtintus supaprastinimų tyrimus, statistinius duomenis ir, remiantis tuo, nustatyti bei pagrįsti vienos valandos vieno mokomo darbuotojo mokymų išlaidas kaip fiksuotąjį įkainį (toliau – fiksuotasis įkainis).

Analizuoti teisės aktai – 2008 m. gruodžio 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1320 „Dėl Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. V-1080 „Dėl profesinio mokymo lėšų, tenkančių vieno mokinio, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, vienai valandai, 2018 metams patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. V-1080), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. V-1081 „Dėl Profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientų 2018 metams patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. V-1081) (toliau kartu – teisės aktai, kurie taikomi formaliajam profesiniam mokymui) – nustato profesinio mokymo lėšas vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą. 2016 m. vasario 19 d. patvirtinta „Privačių juridinių asmenų projektų dalyvių darbo užmokesčio fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaita“ (toliau – Darbo užmokesčio ataskaita), kodas, 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 1K-243 „Dėl darbo grupės sudarymo“, 2015 m. gruodžio 11 d. protokolu Nr. 23 patvirtintame 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų administravimo laikotarpiu naudojamų fiksuotųjų dydžių registre – FĮ-030, nustato Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų veiklose dalyvaujančių privačių juridinių asmenų darbuotojų vidutines darbo užmokesčio išlaidas. 2015 m. spalio 19 d. patvirtinta „Viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaita“ (toliau – Institucijų darbo užmokesčio

ataskaita), kodas, 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 1K-243 „Dėl darbo grupės sudarymo“, 2015 m. gruodžio 11 d. protokolu Nr. 23 patvirtintame 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų administravimo laikotarpiu naudojamų fiksuotųjų dydžių registre – FĮ-023, nustato Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų veiklose dalyvaujančių viešojo valdymo institucijų (toliau – Institucijų) darbuotojų vidutines darbo užmokesčio išlaidas.

Mokymų išlaidos – šiame pagrindime naudojama sąvoka, kuri apima išlaidas mokymų teikėjams ir mokomų darbuotojų dalies darbo užmokesčio išlaidas už darbo valandas, kurias jie dalyvavo mokymuose.

Apskaičiuotas fiksuotasis įkainis būtų naudojamas nustatyti tinkamas finansuoti vienos valandos vieno mokomo darbuotojo mokymų išlaidas, kai darbuotojas mokomas vykdant privačių juridinių asmenų ar Institucijų projektus pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ visuotinės dotacijos priemonės, išskyrus techninės paramos lėšomis finansuojamus mokymus.

Vienos valandos vieno mokomo darbuotojo mokymų išlaidų fiksuotasis įkainis gali būti taikomas priemonėse, kurių remiama veikla – mokymai įmonės ar Institucijos darbuotojams, taip pat mokymai turėtų būti vykdomi pagal neformalias mokymo programas, kuriomis siekiama didinti formalias profesines kompetencijas, t. y. fiksuotieji įkainiai netaikomi ir neapima bendrųjų kompetencijų mokymų, kurie skirti komandos, organizacijos kultūrai formuoti, asmeniniam efektyvumui ugdyti (pavyzdžiui, konfliktams spręsti, stresui valdyti, bendravimui, motyvavimui, laikui planuoti, emociniam intelektui, lyderystei, pozityviam mąstymui, strateginiam planavimui, komandinio darbo ir komandos formavimo, kūrybiškumo gebėjimams ugdyti ir pan.), vadovavimo ir finansų valdymo kompetencijoms ugdyti, verslumo ir eksporto mokymų.

Pagal Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 12 str. 10 dalį, reikalavimus neformaliojo profesinio mokymo programoms ir jų vykdymui gali nustatyti mokymą pagal šią programą užsakanti ar jį finansuojanti institucija. Reikalavimai neformaliojo profesinio mokymo programoms ir jų vykdymui, mokymo paslaugų teikėjams nustatyti Mokymo paslaugų teikėjų ir mokymo programų įtraukimo į mokymo teikėjų ir mokymo programų sąrašą tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu. Šio tvarkos aprašo 6 punkte nustatyta, kad mokymo paslaugų teikėjai turi atitikti vieną iš dviejų reikalavimų, kurių vienas yra: – turėti švietimo ir mokslo ministro išduotą licenciją vykdyti ne mažiau kaip 5 kvalifikaciją suteikiančias formalaus profesinio mokymo programas, išduotą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių tvarką. Kadangi nėra pagrindo numatyti kitokius vieno mokinio mokymo įkainius nei taikomus formaliajam profesiniam mokymui, todėl

fiksuotasis įkainis apskaičiuotas vadovaujantis teisės aktais, kurie taikomi formaliajam profesiniam mokymui.

Teisės aktų analizę atliko Ūkio ministerija.

II. TEISĖS AKTŲ IR TYRIMŲ ANALIZĖ

2008 m. gruodžio 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1320 „Dėl Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, metodikos patvirtinimo“. Galioja nuo 2008 m. gruodžio 14 d. (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2015-01-01).

Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, metodika, patvirtinta 2008 m. gruodžio 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1320 „Dėl Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, metodikos patvirtinimo“, skirta nustatyti, kiek reikia tiesiogiai su mokymu susijusių lėšų vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, vienai profesinio mokymo valandai.

Pagal Metodiką skaičiuojamos tiesiogiai su profesiniu mokymu susijusios mokymo lėšos, skiriamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams ar Užimtumo fondo finansuojamoms formaliojo profesinio mokymo programoms vykdyti. Su profesiniu mokymu susijusios mokymo lėšos, planuojamos skirti profesinio mokymo teikėjui, kasmet skaičiuojamos taip: jo pateiktas Švietimo ir mokslo ministerijai faktinis (einamųjų metų spalio 1 d. duomenimis) mokinių, kurie mokosi pagal visas vykdomas formaliojo profesinio mokymo programas, skaičius dauginamas iš ateinantiesiems metams skirtų profesinio mokymo programoms valandų skaičiaus ir mokymo valandos kainos. Detalus su profesiniu mokymu susijusių mokymo lėšų apskaičiavimo algoritmas pateikiamas Metodikos II skyriuje „Mokymo lėšos“.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. V-1080 „Dėl profesinio mokymo lėšų, tenkančių vieno mokinio, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, vienai valandai, 2018 metams patvirtinimo“. Galioja nuo 2018 m. sausio 1 d.

Įsakymas Nr. V-1080 skirtas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. 1320 „Dėl Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, metodikos patvirtinimo“ 2 punktą ir patvirtinti Profesinio mokymo lėšas, tenkančias vieno mokinio, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, vienai valandai, 2018 metams.

Nustatant fiksuotą įkainį naudojami Įsakymo Nr. V-1080 1.1 papunkčiu patvirtinti Profesinio mokymo lėšų, tenkančių vieno mokinio vienai valandai, 2018 metams dydžiai. Įsakymo Nr. V-1080 1.2 papunkčiu patvirtintų Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, profesinio mokymo lėšų, tenkančių vieno mokinio vienai valandai, 2018 metams ir 1.3 papunkčiu patvirtintų Asmenų, kuriems atimta ar apribota laisvė, profesinio mokymo lėšų, tenkančių vieno mokinio vienai valandai, 2018 metams dydžiai skaičiuojant fiksuotą įkainį nenaudojami, kadangi šiuos fiksuotuosius įkainius nenumatoma taikyti mokymams tokių tikslinių grupių kaip mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių ir asmenys, kuriems atimta ar apribota laisvė atstovų.

Įsakymo Nr. V-1080 1 priede „Profesinio mokymo lėšos, tenkančios vieno mokinio vienai valandai, 2018 metams“ yra nustatytos Profesinio mokymo programų, kai akademinėje grupėje 25 mokiniai ir Profesinio mokymo programų, kai akademinėje grupėje 12 mokinių, profesinio mokymo lėšos, tenkančios vieno mokinio vienai valandai, 2018 metams, kai programos imlumo koeficientas – 1 (toliau – Įsakymo Nr. V-1080 1 priedas). Profesinio mokymo lėšos tenkančios vieno mokinio vienai valandai, susideda iš:

- **vadovavimo grupei kainos** (Mokytojo darbo užmokestis; Mokytojo darbo užmokestis už kasmetines atostogas; Mokytojo, išvykusio tobulinti kvalifikacijos, pavadavimas; Kitų darbuotojų, susijusių su mokymu, darbo užmokestis (be ūkio lėšų); Įnašai socialiniam draudimui (30,48 proc. nuo priskaityto atlyginimo); Įmokos į garantinį fondą; Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lėšos);

- **praktikos įmonėje mokymo kainos** (Mokytojo darbo užmokestis; Mokytojo darbo užmokestis už kasmetines atostogas; Mokytojo, išvykusio tobulinti kvalifikacijos, pavadavimas; Kitų darbuotojų, susijusių su mokymu, darbo užmokestis (be ūkio lėšų); Įnašai socialiniam draudimui (30,48 proc. nuo priskaityto atlyginimo); Įmokos į garantinį fondą; Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lėšos; Lėšos profesijos vadovėliams ir literatūrai; Lėšos techninėms vaizdo priemonėms; Bazinė praktinio mokymo medžiagų kaina);

- **pedagoginio darbo valandų** (be vadovavimo grupei) kainos (Mokytojo darbo užmokestis; Mokytojo darbo užmokestis už kasmetines atostogas; Mokytojo, išvykusio tobulinti kvalifikacijos, pavadavimas; Kitų darbuotojų, susijusių su mokymu, darbo užmokestis (be ūkio lėšų); Įnašai socialiniam draudimui (30,48 proc. nuo priskaityto atlyginimo); Įmokos į garantinį fondą; Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lėšos; Lėšos profesijos vadovėliams ir literatūrai; Lėšos techninėms vaizdo priemonėms; Bazinė praktinio mokymo medžiagų kaina).

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. V-1081 „Dėl Profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientų 2018 metams patvirtinimo“. Galioja nuo 2018 m. sausio 1 d.

Išnagrinėtas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. V-1081 „Dėl Profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientų 2018 metams patvirtinimo“ priedas (toliau – Įsakymo Nr. V-1081 priedas), kuriame nurodyti Profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientai 2018 metams yra patvirtinti įgyvendinant Metodikos 15.3 punktą.

Kai Įsakymo Nr. V-1081 priede pateiktas medžiagų lėšų imlumo koeficientas lygus 1, bazinis praktinio mokymo medžiagų kainos dydis nekinta, todėl, galima daryti išvadą, kad praktinis mokymas nėra imlus medžiagoms, t. y. nereikalauja papildomų specifinių medžiagų, tokiu atveju taikoma bazinė praktinio mokymo medžiagų kaina, nurodyta Įsakyme Nr. V-1081. Todėl, norint apskaičiuoti vidutinį lėšų imlumo koeficientą, kai mokymas yra imlus medžiagoms, t. y. mokymams reikalingos specifinės mokymo medžiagos, būtina imti medžiagų lėšų imlumo koeficiento reikšmes, kurios yra didesnės už 1, t. y. į vidutinį mokymo lėšų imlumo koeficiento skaičiavimą įtraukti tik tas mokymo programas, kurios reikalauja papildomų medžiagų. Tokiu būdu apskaičiuota profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų vidutinė lėšų imlumo koeficiento (toliau – vidutinis mokymo medžiagų imlumo koeficientas) vertė 1,1022 (detalūs skaičiavimai pateikiami pagrindimo 1 priede).

Medžiagų imlumo koeficiento reikšmė nedidelė, todėl, siekiant išvengti papildomos projekto administravimo naštos, skirstant mokymus į imlius ir neimlius medžiagoms, apskaičiavus visus fiksuotųjų dydžių parametrus bus patikrintas medžiagų imlumo koeficiento reikšmingumas pagrindimo rezultatams.

2016 m. vasario 19 d. Privačių juridinių asmenų projektų dalyvių darbo užmokesčio fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimas ir 2015 m. spalio 19 d. Viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimas.

Norint pritraukti daugiau projektų vykdytojų, kurie įgyvendinami projektus prisidėtų prie dirbančiųjų mokymosi galimybių sukūrimo, sudarytų sąlygas geresniam darbo jėgos prisitaikymui prie nuolat kintančių darbo rinkos reikalavimų, leisdami savo darbuotojams kelti kvalifikaciją be didesnės administracinės naštos, nuspręsta kompensuoti bent dalį darbo užmokesčio darbuotojams, kurie dalyvaus mokymuose. Tikėtina, kad didelė dalis įmonių ar Institucijų gali neturėti pakankamo kapitalo leisti į mokymus savo darbuotojus ir jiems už tai kompensuoti darbo užmokestį, taip pat tikėtina, kad dėl šios priežasties, dalis Institucijų ar privačių verslo subjektų gali pasitelkti poveikio priemones ir siūsti darbuotojus į mokymus, neapmokant jiems už mokymuose praleistas valandas arba apskritai neleisti darbuotojams mokytis. Manoma, kad dalinis darbo užmokesčio kompensavimas mokymuose dalyvaujantiems darbuotojams iš dalies prisidės kuriant geresnę darbo aplinką, sustiprins mažą kapitalą turinčių smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų

konkurencingumą, taip pat pagerins Institucijų teikiamų paslaugų ar kitų viešųjų gėrybių kokybę. Kadangi nėra aišku, kokius atlyginimus moka privatus juridiniai asmenys ir Institucijos savo darbuotojams, kurie dalyvaus mokymuose, abejais atvejais taikomas vidutinis vienos valandos atlygio vienam privataus juridinio asmens ar Institucijos darbuotojui, kuris dalyvauja mokymuose fiksuotasis įkainis nustatomas ir apskaičiuojamas remiantis Darbo užmokesčio ataskaitoje arba Institucijų darbo užmokesčio ataskaitoje apskaičiuotais vidutiniais vienos valandos atlygiais. Daroma prielaida, kad projekto vykdytojai dalyvauti projekte renkasi ilgalaikius įmonės ar Institucijos darbuotojus, kurie dirba pagal neterminuotas darbo sutartis ir kurių dalyvavimas projekte atneša įmonei ar Institucijai ilgalaikės naudos. Dažnu atveju darbuotojai, dirbantys pagal terminuotas darbo sutartis, yra besistažuojantys, atliekantys praktiką, dirbantys su trumpalaikę veikla asmenys, pasamdyti konkrečioms trumpalaikėms veikloms atlikti ar pasidalinti patirtimi. Pagal terminuotas darbo sutartis dirbančių asmenų įtraukimas įgyvendinamo projekto veikloms atlikti, projekto vykdytojui būtų finansiškai netikslingas, neatneštų ilgalaikės naudos, neteiktų skatinamojo efekto. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad darbdavio įsipareigojimų suma terminuotoms sutartims yra didesnė nei neterminuotoms, siekiant užtikrinti efektyvų finansų valdymą ir kontroliuoti galimą permokėjimo riziką, taikomi neterminuotoms sutartims numatyti darbo užmokesčio dydžiai.

III. FIKSUOTŲJŲ DYDŽIŲ NUSTATYMAS

Remiantis teisės aktais, kurie taikomi formaliajam profesiniam mokymui, ir atlikta teisės aktais apibrėžtos mokymo išlaidų sumos skaičiavimo metodikos analize, nustatomi fiksuotieji įkainiai:

$$F\dot{I} = P_1 + P_2$$

P_1 – vienos valandos išlaidų mokymų teikėjams dydžio vienam darbuotojui, fiksuotasis dydis (toliau – Išlaidų mokymų teikėjams fiksuotasis dydis).

P_2 – vidutinis vienos valandos atlygio vienam darbuotojui, kuris dalyvauja mokymuose fiksuotasis įkainis (toliau – Atlygio fiksuotasis dydis),

Išlaidų mokymų teikėjams fiksuotasis dydis (P1)

Pagal pagrindimo II skyriuje išnagrinėtus teisės aktus daroma išvada, kad Išlaidų mokymų teikėjams fiksuotasis dydis P_1 galėtų būti skaičiuojamas dviem atvejais – kai mokymų programa yra imli medžiagoms ir kai neimli medžiagoms. Siekiant išvengti papildomos administracinės naštos, būtina įvertinti, ar toks fiksuotojo dydžio skaidymas yra reikšmingas galutiniams rezultatams, todėl apskaičiuotų fiksuotųjų dydžių, kai mokymo programa imli ir neimli medžiagoms, skirtumas įtraukiamas į modeliuojamą situaciją ir apskaičiuojamas jos reikšmingumas pagrindimo rezultatams.

Išlaidų mokymų teikėjams fiksuotasis dydis P_{1i} , kai mokymų programa imli medžiagoms apskaičiuojama pagal formulę (1.1).

$$P_{1i} = ((x_{MVK(25)} - x_{BMK}) + (x_{BMK} \times \bar{x}_{MIK})) \times \bar{x}_{MPK}, \quad (1.1)$$

kur

$x_{MVK(25)}$ – mokinio mokymo valandos kaina, kai akademinėje grupėje 25 mokiniai,

x_{BMK} – bazinė praktinio mokymo medžiagų kaina,

\bar{x}_{MIK} – vidutinis mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientas,

\bar{x}_{MPK} – vidutinis mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientas.

Taikant Įsakymo Nr. V-1080 1 priedą ir siekiant apibrėžti pastovią reikšmę, pagal kurią būtų galima apskaičiuoti tikslus fiksuotuosius įkainius, akademinės grupės dydis pasirinktas 25 mokiniai, kadangi pagal Metodikos priedą „Mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientai“, 25 asmenų grupei taikomas profesinio mokymo programų koeficientas yra 1, nustatant fiksuotuosius įkainius Įsakymo Nr. V-1080 1 priede pateikiamų vadovavimo grupei kainos (0,4772 Eur), praktikos įmonėje mokymo kainos (0,5285 Eur) ir pedagoginio darbo valandų (be vadovavimo grupei) kainos (0,6315 Eur) dydžių suma $x_{MVK(25)}$ yra padauginama iš vidutinio mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficiento \bar{x}_{MPK} .

Įsakyme Nr. V-1080 apibrėžta, kad profesinio mokymo lėšos, tenkančios vieno mokinio vienai valandai, kai akademinėje grupėje 25 mokiniai ($x_{MVK(25)}$), yra **1,637 Eur**.

Bazinė praktinio mokymo medžiagų kaina, tenkanti vienam mokiniui vienai valandai, x_{BMK} apibrėžta Įsakyme Nr. V-1080 ir yra lygi **0,0244 Eur**. Tik bazinei praktinio mokymo medžiagų kainai (kuri įskaičiuota į profesinio mokymo lėšų, tenkančių vieno mokinio vienai mokymo valandai, kainą) yra taikomas medžiagų lėšų imlumo koeficientas (tai atsispindi 1.1 formulėje).

Vidutinis mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientas \bar{x}_{MIK} apskaičiuojamas kaip Įsakymo Nr. V-1081 priede pateiktų profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų imlumo koeficientų, didesnių už vienetą, aritmetinis vidurkis, kuris lygus **1,1022** (žr. pagrindimo 1 priedą).

Vidutinis mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientas \bar{x}_{MPK} apskaičiuojamas remiantis Metodikoje pateiktais duomenimis, standartizuojant visą mokymo programų koeficientų aibę, eliminuojant išskirtį ir apskaičiuojant aritmetinį vidurkį, kuris lygus **2,8078** (žr. pagrindimo 2 priedą).

Išlaidų mokymų teikėjams fiksuotasis dydis (P_{1i}), kai mokymų programa imli medžiagoms, apskaičiuotas pagal formulę (1.1), yra **4,6034 Eur**:

$$P_{1i} = ((1,637 - 0,0244) + (0,0244 \times 1,1022)) \times 2,8078 = 4,6034$$

Jeigu mokymų programa yra neimli medžiagoms, mokymų medžiagų lėšų imlumo koeficientas lygus 1 ir nedaro įtakos galutiniam rezultatui, kadangi taikoma bazinė praktinio mokymo medžiagų kaina yra įskaičiuota į mokinio valandos kainą. Tokiu atveju mokymų išlaidų fiksuotasis dydis P_{1n} yra lygus mokinio valandos kainos (kai akademinėje grupėje 25 mokiniai) ir vidutinio mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficiento sandaugai, ir apskaičiuojamas pagal formulę (1.2). Išlaidų mokymų teikėjams fiksuotasis dydis P_{1n} lygus **4,5964 Eur**.

$$P_{1n} = x_{MVK(25)} \times \bar{x}_{MPK} \quad (1.2)$$

$$P_{1n} = 1,637 \times 2,8078 = 4,5964$$

Kadangi Atlygio fiksuotasis dydis abiem atvejais išlieka nekintantis, o skirtumas tarp nustatytų P_{1i} ir P_{1n} reikšmių yra mažesnis nei 0,01 Eur (0,007 Eur), tai apmokėjimas už 1 darbuotojo dviejų darbo dienų (16 val.) mokymus pritaikius P_{1i} ir P_{1n} dydžius skirtųsi mažiau nei 0,16 Eur mokymo išlaidų sumos (įskaitant ir darbo atlygį) sudarytų mažiau nei 0,14 proc.:

$$\varepsilon_{proc} = \frac{(P_{1i} - P_{1n}) * t * m}{(P_{1n} + P_1) * t * m} * 100 = \frac{(P_{1i} - P_{1n})}{(P_{1n} + P_1)} * 100, \quad (1.3)$$

kur

ε_{proc} – procentinė paklaida,

t – mokymo valandų skaičius,

m – mokomų asmenų skaičius.

Pažymėtina, kad ši paklaida nepriklauso nuo mokymo valandų skaičiaus ar mokymuose dalyvaujančių asmenų skaičiaus (1.3 formulė). Tokia paklaida laikytina nereikšminga, o skaičiavimas skirstant mokymo programas į imlias ir neimlias medžiagoms didina administracinę naštą, todėl nuspręsta medžiagų imlumo koeficiento netaikyti ir skaičiuojant fiksuotąjį dydį įtraukti pagal (1.2) formulę apskaičiuotą **Išlaidų mokymų teikėjams fiksuotąjį dydį $P_{1n} = 4,5964$** . (siekiant tikslesnių rezultatų, apvalinama galutinė reikšmė)

Atlygio fiksuotasis dydis (P2)

Atlygio fiksuotasis įkainis nustatomas atsižvelgiant į organizacijos juridinį statusą bei remiantis:

- aktualia Institucijų darbo užmokesčio ataskaitos versija, bei joje nurodytu viešojo valdymo institucijų projekto dalyvių, kurie dirba pagal neterminuotą darbo sutartį, darbo užmokesčio fiksuotuoju įkainiu;

- aktualia Darbo užmokesčio ataskaitos versija bei jos prieduose nurodytais privačių juridinių asmenų projektų dalyvių valandiniais įkainiais pagal skirtingas ekonominės veiklos rūšis.

Institucijų darbo užmokesčio bei Darbo užmokesčio ataskaitos yra taikomos tiesiogiai, ir šioje tyrimo ataskaitoje atskiri dydžiai nenustatomi.

Vienos mokymo valandos vienam mokomam asmeniui fiksuotasis įkainis yra lygus:

$$F\dot{I} = P_1 + P_2 = 4,5964 + P_2 \approx 4,6 \text{ Eur} + P_2$$

IV. TEISĖS AKTU NUSTATYTŲ FIKSUOTŲJŲ DYDŽIŲ TAIKYMAS

Šiame tyrime nustatytieji fiksuotieji įkainiai gali būti taikomi tik įmonėms ar Institucijoms, kurios apmoko darbuotojus pagal neformalias profesinio mokymo programas, kurios neapima bendrųjų kompetencijų mokymų. Jeigu priemonėje, kurioje taikomi fiksuotieji įkainiai, numatomos konkrečios galimos finansuoti mokymo programos ar mokymų teikėjai, tai turi būti nustatyta priemonės finansavimo sąlygų apraše, o numatytas mokymo programų ar teikėjų sąrašas skelbiamas ministerijų ir įgyvendinančiųjų institucijų internetinėse svetainėse.

Atlygio fiksuotasis dydis taikomas tiesiogiai remiantis Darbo užmokesčio ataskaita ir Institucijų darbo užmokesčio ataskaita, ir atnaujinamas taip, kaip tai nustatyta šiose ataskaitose. Pasikeitus bent vienam iš pagrindimo I dalyje išvardytų teisės aktų fiksuotieji įkainiai turi būti perskaičiuojami. Už fiksuotųjų įkainių perskaičiavimą yra atsakinga Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. Perskaičiuoti fiksuotieji įkainiai taikomi sutartims, kurios sudaromos po perskaičiuotų fiksuotųjų įkainių įsigaliojimo.

Tuo atveju, kai audito ar kitos institucijos nustato, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis arba kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos yra taikomi jau įgyvendinamų projektų veiksmų, vykdomų nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti¹.

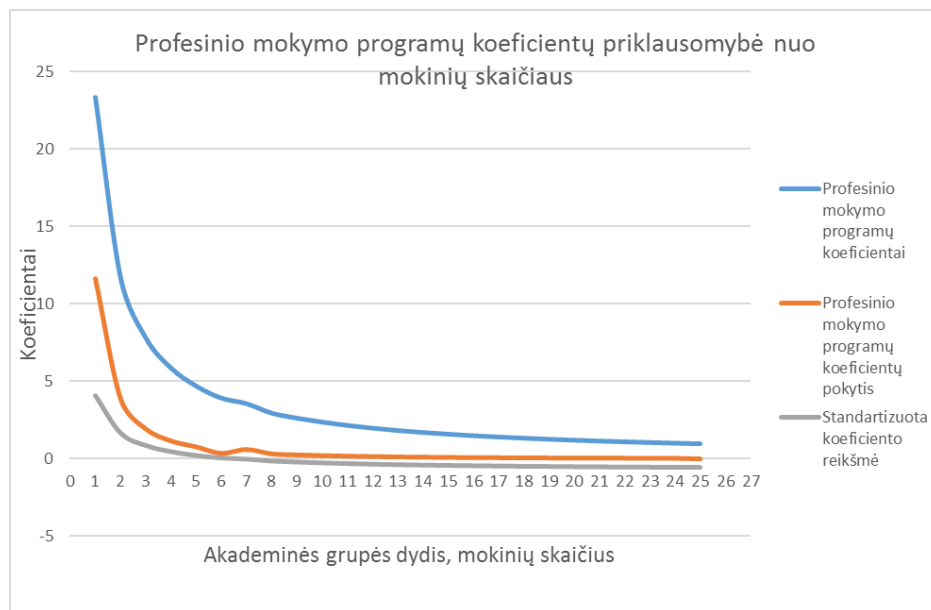
¹ Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 428¹ punktas

Vienos valandos vieno mokomo
darbuotojo mokymų išlaidų nustatymo
pagrindimo
1 priedas

Pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. V-1081 „Dėl Profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientų 2018 metams patvirtinimo“ priede apibrėžtus profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientus, kurie yra didesni už 1, apskaičiuojamas vidutinis mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientas. $\bar{x}_{MIK} = 1,1022$.

Lietuvos švietimo klasifikacijos plačiosios grupės, sritys ir posričiai	Profesinio mokymo programų praktinio mokymo medžiagų lėšų imlumo koeficientai
214 Dizainas	1,05
215 Dailieji amatai	1,1
341 Didmeninė ir mažmeninė prekyba	1,05
342 Rinkodara ir reklama	1,05
347 Darbo organizavimas	1,05
521 Mechanika ir metalo darbai	1,15
522 Elektra ir energija	1,1
523 Elektronika ir automatika	1,1
525 Variklinės transporto priemonės, laivai ir orlaiviai	1,1
541 Maisto produktų gamyba	1,1
542 Tekstilė, apranga, avalynė, oda	1,1
543 Medžiagos (mediena, popierius, plastikas, stiklas)	1,15
582 Statyba ir statybos inžinerija	1,15
621 Augalininkystė ir gyvulininkystė	1,15
622 Sodininkystė	1,05
623 Miškininkystė	1,15
624 Žuvininkystė	1,15
725 Medicinos diagnostika ir gydymo technologija	1,1
811 Viešbučiai, restoranai ir viešasis maitinimas	1,1
814 Paslaugos namuose	1,1
815 Plaukų ir grožio priežiūra	1,1
840 Transporto paslaugos	1,1
861 Asmenų ir nuosavybės apsauga	1,1
Vidurkis:	1,1022

Atlikus teisės aktų analizę, nustatyta, kad profesinio mokymo lėšos, tenkančios vieno mokinio vienai valandai tiesiogiai priklauso nuo akademinės grupės dydžio. Profesinio mokymo programų koeficientai pateikti Metodikos priede. Koeficientus perteikus grafiškai, matyti, kad koeficientai mažėja eksponentiškai, intervalu nuo 23,3428 iki 1, didėjant mokinių skaičiui akademinėje grupėje (1 Grafikas).

1 Grafikas Remiantis Metodikos priede pateiktais duomenimis.

Kadangi istorinių duomenų, pagal kuriuos būtų galima apskaičiuoti, kokio dydžio įmonės dalyvauja programoje, kokias mokymo programas renka įmonės, taip pat kokio dydžio akademinę grupę suformuoja įmonės, pasinaudoję finansavimu siunčiant darbuotojus į kvalifikacinius mokymus, nėra, negalima parinkti konkretaus akademinės grupės dydžio ir jam atitinkamai priskirto mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficiento. Tokiu atveju, vadovaujantis efektyvaus finansų valdymo principu ir siekiant išlaikyti fiksuotųjų įkainių vieną iš pagrindinių principų – mažinti administracinę naštą projektų vykdytojams bei priemones administruojančioms institucijoms, nuspręsta, kad teisingiausia ir tiksliausia skaičiuoti vidutinį mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientą, priimant išvadą, kad akademinės grupės dydis, dėl įvairių aplinkybių (skirtingas įmonių dydis, veiklos pobūdis, specifinės mokymo programos) gali svyruoti Metodikoje apibrėžtame intervale nuo 1 iki 25.

Apskaičiavus koeficientų kitimo skirtumų santykinius dydžius, nustatyta, kad mokinių skaičiaus intervale [25;8] mokinių koeficientai didėja nuosekliai ir kitimo procentas tolygiai kyla nuo 0 iki 12,18 proc., t. y., per 18 pozicijų sudaro vidutiniškai 0,676 proc. augimą, mažėjant vienam mokiniui grupėje. Likusiame mokinių skaičiaus intervale [7;1] stebimas augimas nuo 20,45 iki 99,41 proc., pažymėtina, kad ties 6 ir 7 mokinių pozicijomis eksponentinio judėjimo reikšmės pateiktos netolygiai didėjančios, todėl matomas laikinas koeficientų šuolis. Lyginant su [25;8] intervalu, per 7 pozicijas intervale [7;1], vidutinis augimas mažėjant 1 mokinio skaičiui sudaro 11,28 proc.

Kadangi mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientų reikšmės turi eksponentinio judėjimo požymių, tikėtina, kad visoje koeficientų aibėje gali būti išskirčių, kurios iškreiptų pagrindimą ir galutinį rezultatą – vidutinį mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientą. Standartizuotas reikšmes (Lentelė 1, 5 stulpelis) nustatome tiesiškai transformuojant duomenis pagal (4) formulę.

$$z_i = \frac{x_i - \bar{x}}{s}, \quad (4)$$

kur

z_i – standartizuota koeficiento reikšmė,

x_i – mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientas,

\bar{x} – mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientų vidurkis,

s – mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientų standartinis nuokrypis.

Akademinės grupės dydis	Mokinių skaičiaus įvert. koefic. (pagal Metodiką – profesinio mokymo programų koeficientai)	Kitimo skirtumas	Kitimo procentinis skirtumas	Standartizuota koeficiento reikšmė
1	2	3	4	5
1	23,3428	11,6369	99,41%	4,102329582
2	11,7059	3,8789	49,56%	1,680727932
3	7,827	1,9395	32,94%	0,873541255
4	5,8875	1,1637	24,63%	0,469937512
5	4,7238	0,7758	19,65%	0,227775266
6	3,948	0,3606	10,05%	0,066333768
7	3,5874	0,6091	20,45%	-0,008705938
8	2,9783	0,3233	12,18%	-0,135457699
9	2,655	0,2586	10,79%	-0,202735394
10	2,3964	0,2116	9,69%	-0,256549226
11	2,1848	0,1763	8,78%	-0,300582509
12	2,0085	0,1492	8,02%	-0,337269975
13	1,8593	0,1279	7,39%	-0,368318018
14	1,7314	0,1108	6,84%	-0,394933598
15	1,6206	0,097	6,37%	-0,417990724

16	1,5236	0,0855	5,95%	-0,438176113
17	1,4381	0,0761	5,59%	-0,45596839
18	1,362	0,0681	5,26%	-0,471804556
19	1,2939	0,0612	4,96%	-0,485975948
20	1,2327	0,0554	4,71%	-0,498711472
21	1,1773	0,0504	4,47%	-0,510240035
22	1,1269	0,046	4,26%	-0,520728114
23	1,0809	0,0421	4,05%	-0,530300567
24	1,0388	0,0388	3,88%	-0,539061442
25	1	0	0,00%	-0,547135598
\bar{X}_{MPK} 2,8078375				

1 Lentelė. Apskaičiuota remiantis Metodikos duomenimis

Standartizavę visą mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientų aibę matome, kad, kai akademinės grupės dydis 1 mokinys, standartizuota mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficiento reikšmė 4,10. Yra priimta, kad išskirtimi laikomas toks dėmuo, kurio standartizuota reikšmė yra didesnė už 3. Todėl skaičiuojant vidutinį koeficientą ir siekiant objektyvių rezultatų, ši reikšmė (kai mokinių skaičius akademinėje grupėje – 1) nebus įtraukiama. Vidurkis skaičiuojamas koeficiento aibėje (1 lentelė, 2 stulpelis), kai mokinių skaičius yra [2;25]; Apskaičiuotas vidutinis mokinių skaičiaus grupėje įvertinimo koeficientas $\bar{x}_{MPK} = 2,8078$.